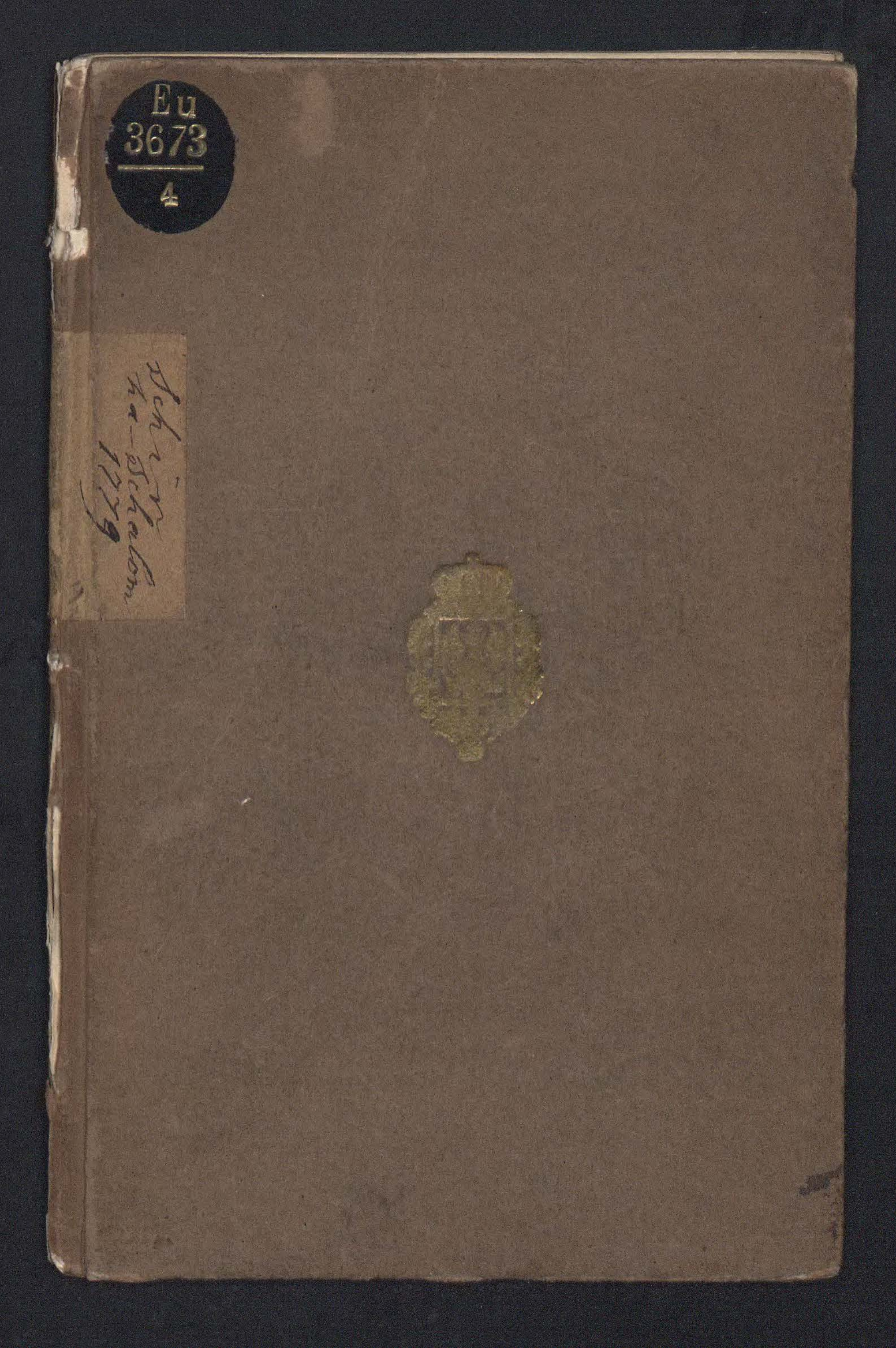
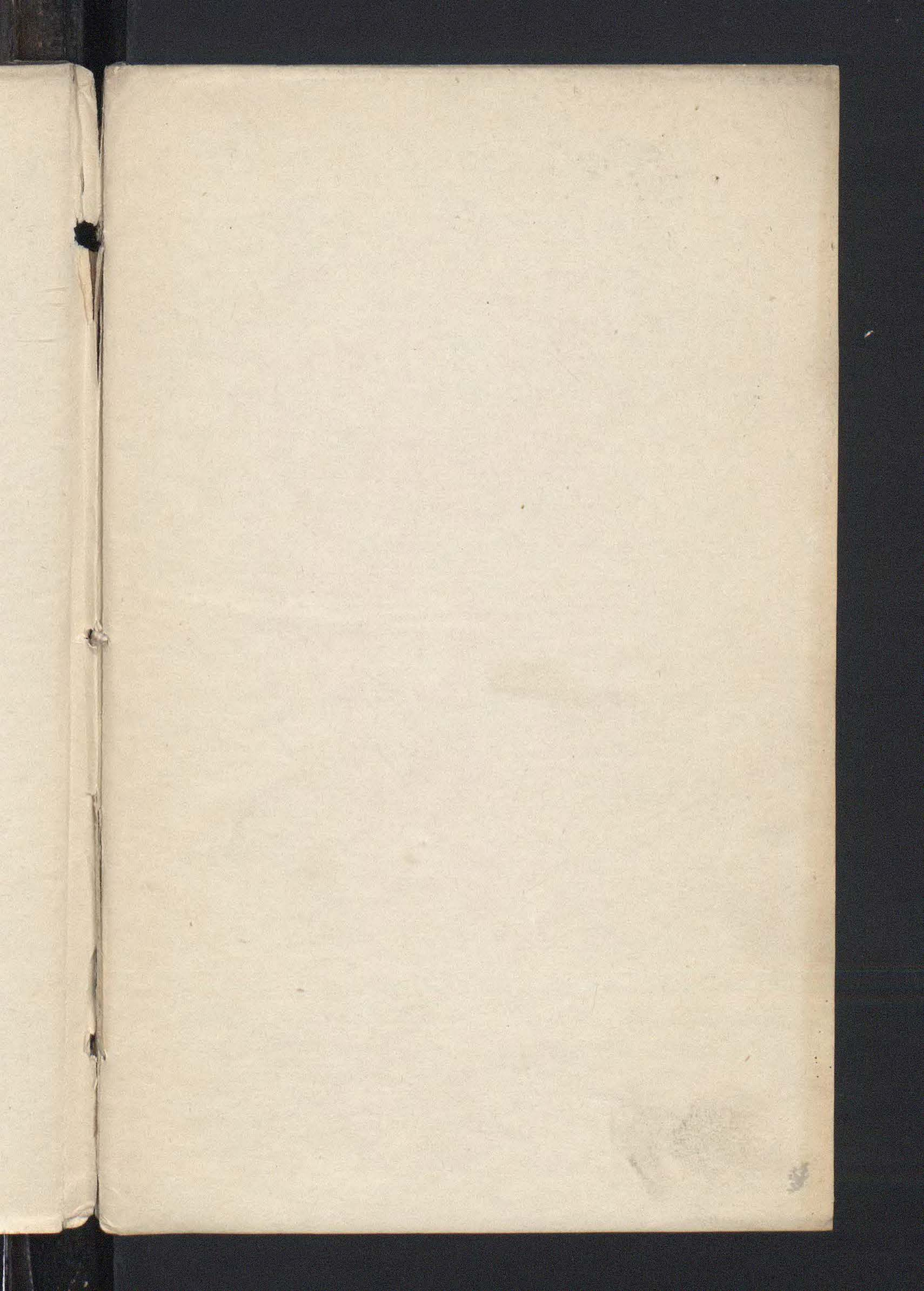
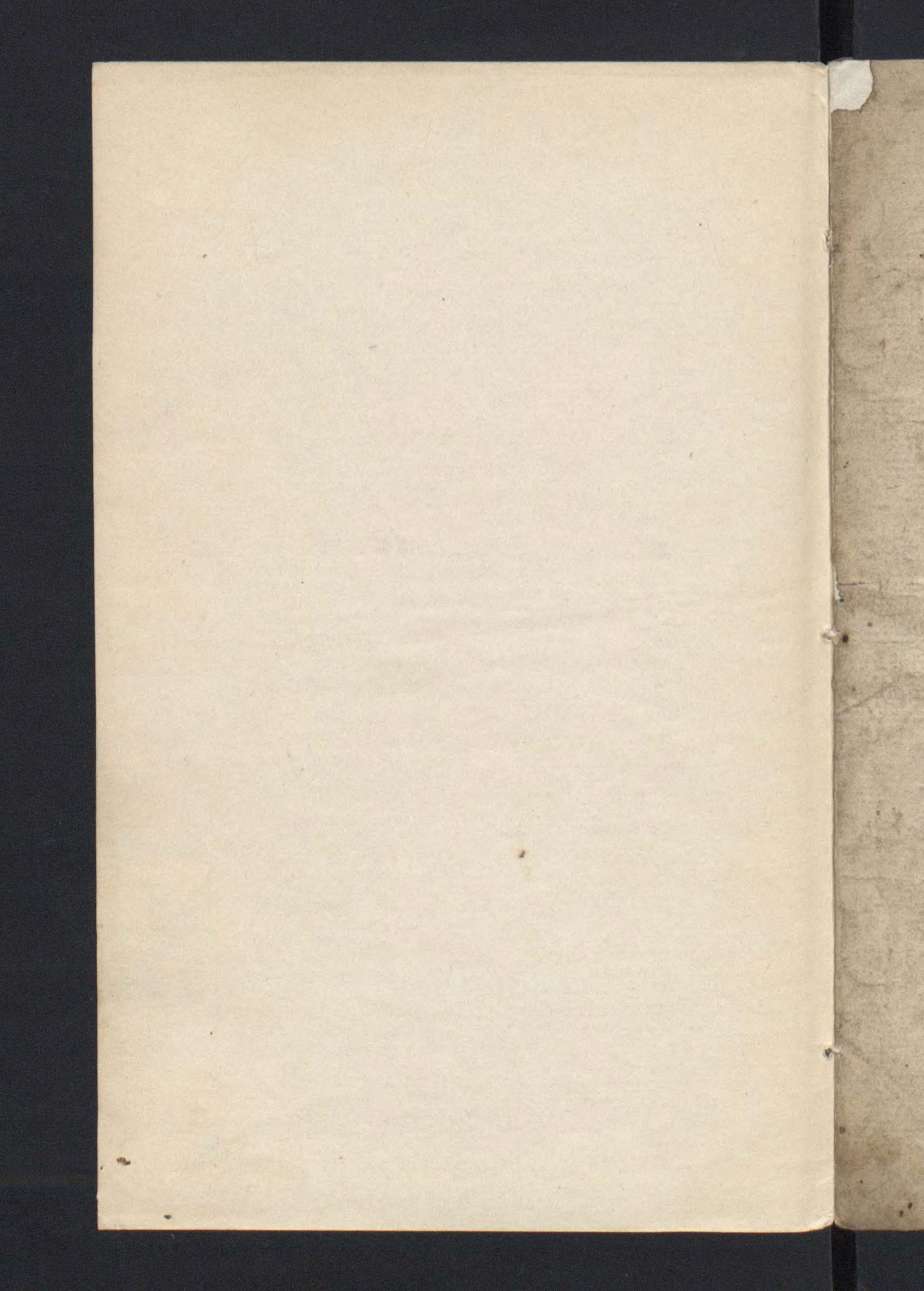

Eu
3673
4

13.

Die ihr im Garten der Weisheit lustwandelt, singet
Dem kommenden Hüter des Gartens, singt ihm entgegen,
Der ihren Bezirk von Hecken und Dornen bewahrt.
Von ihm gewartet, grünet sie gleich Palmenwipfeln;
Ihre Schößlinge breitet sie aus, treibt neues Gewächs,
Und ihrer Früchte Oel erleuchtet den düstern Erdball.

14.

Heil Dir, o König, der dieses alles hat vollbracht!
Dich unterstützt des Herrn Hand, darum ermüdest du nicht.
Du bist der Völker Licht und Krone des Schmuckes.
Heil dir, o Land! dessen König ein Weiser ist:
Der alle Schönheit hat vereint in dir, allen Mangel verbannt.
Er kehret wieder, dein König! Deines Schmuckes Krone keh-
ret wieder.

13.

הַמִּתְהַלְּכִים בַּגַּן חָכְמָה רַנֵּנוּ׃

כִּי שָׁב שׁוֹמֵר הַגַּן כָּבוֹד לוֹ תְּנוּ׃

שׁוֹמֵר אֶת פִּרְיוֹ מִשָּׁמִיר וָשַׁיִת׃

תַּחְתָּיו מַדָּעוֹת כַּתְּמָרִים תִּפְרַחְנָה

יוֹנְקוֹת תִּשְׁלַחְנָה וַהֲדָשׁוֹת תִּצְמַחְנָה׃

יְגִיהוּ חֹשֶׁךְ כִּתְנוּבַת עֵץ זַיִת

14.

אַשְׁרֶיךָ מֶלֶךְ הָעוֹשֶׂה כָל אֵלֶּה

יַד אֵל אוֹחֶזֶת בָּךְ עַל כֵּן לֹא תֵלֶא

אוֹר עַמִּים אַתָּה וַעֲטֶרֶת תִּפְאֶרֶת

אַשְׁרֵיךְ אֶרֶץ שֶׁמַּלְכֵּךְ אוֹהֵב דַעַת

בִּכְלִיל יוֹפִי שְׁמֵךְ אֵין בָּךְ מִגְרַעַת

שָׁב מַלְכֵּךְ שָׁב עַל עֲדָיַיִךְ הַכּוֹתֶרֶת׃

11.

Frolocket Städte der Lust, euerm Erbauer entgegen!

Euch schaut man mit Verwunderung und Wohlgefallen an.

Nirgend hangende Wand, nirgend zerrissene Mauer:

Ueberall Pracht und Augenlust, von seiner Hand verstreut.

Wie stolz erhebt sich dort der Säulengang an jener Furt!

Der Wanderer staunt, sein Herz erweitert sich froh.

12.

Seyd frölich, Waisen, Wittwen und Bedrängten!

Er ziehet ein, der Vater, Richter und Helfer,

Der das Recht liebt, und auszugleichen weiß;

Der sich finden läßt allen die Ihn suchen:

Der dürftigen Kinder Pflegevater, der sie erzieht,

Und hegt, und schützt; so wie der Adler seine Brut.

11.

עָרֵי חֶמֶד לִקְרַאת בּוֹנֵיכֶן צְאֶנָה

רוֹאֵיכֶן יִתְמָהוּ חֵן הֵן תִּמְצֶאנָה

אֵין בָּכֶן קִיר נָטוּי גָּדֵר נִדְחָה.

בָּנָה טִירוֹת תַּאֲוָה הֵן לָעֵינָיִם

טוּרֵי גָזִית שָׂם לִפְנֵי מַעְבְּרוֹת מָיִם

כָּל עוֹבֵר יִשְׁתָּאֶה אַף יִשְׂבַּע נַחַת ׃

12.

יַחַד יָתוֹם אַלְמָנָה וּנְכֵה רוּחַ

כִּי בָא אַב בָּא דַיָּן בָּא אִישׁ הָרוּחַ

בָּא אוֹהֵב מִשְׁפָּט בָּא יוֹדֵעַ פֵּשֶׁר

נִדְרָשׁ אֶל קוֹרְאָיו יִשְׁמַע מָה יִשְׁאָלוּ

אוֹמֵן אֶת יַלְדֵי דַלִּים תַּחְתָּיו יִגְדָּלוּ

יִשָּׂאֵם אַט כַּקֵּן עַל כַּנְפֵי נָשֶׁר ׃

9.

So sprachen sie; empor stieg ihr Gebet,

Und ward erhört; der Friede kam vom Himmel herab,

Und Angst, und banges Schrecken weichen zurück.

Nun sendet euern Dank dem Gott des Himmels zu!

Seyd seiner Vatergüte eingedenk! Hebt Hände empor,

Und feyert dem Herrn, feyert Ihm das Friedensfest.

10.

Freue dich, ödes Gefilde, wüste Wohnung des Wildes!

Er kömmt, der Ströme zieht durch dürres Land,

Und Segel tragen Menschenfleiß von Land zu Land!

Seyd froh, ihr Furchen des Feldes! du blühender Baum!

Er ziehet ein, der blühen läßt, wo öde war,

Und Sümpfe verwandelt in nährendes Feld.

9.

כֹּה דִּבֵּרוּ אַךְ שַׁוְעָתָם עָלָתָה

וּבְרִית הַשָּׁלוֹם בָּאָה גַּם נִהְיָתָה

אֵין עוֹד יָגוֹן וָחִיל אָחוֹר נָסוֹג׃

שַׁלְּחוּ כַּיּוֹם תּוֹדוֹת אֶל אֵל שָׁמָיִם

זִכְרוּ חַסְדּוֹ וּשְׂאוּ אֵלָיו כַּפָּיִם

אֶת חַג הַשָּׁלוֹם הַזֶּה לוֹ תָּחוֹגּוּ׃

10.

תָּגֵל צִיָּה וַעֲרָבָה וּמְעוֹן שָׁחַל

כִּי בָא בּוֹקֵעַ בָּם מַעְיָן וָנָחַל

צִים הָלְכוּ בָם מִיּוֹם צֵאתָם מֵרֶחֶם

שִׂישׂוּ תַּלְמֵי שָׂדַי כָּל עֵץ צוֹמֵחַ

כִּי בָא מַדְשִׁיא עֵשֶׂב בִּמְקוֹם קֵרֵחַ.

שָׁם אַגְמֵי מַיִם אֶל מוֹצָאֵי לָהֶם :

7.

Da des Volkes Aeltesten mit verhülltem Haupte,

Dem ausziehenden Helden erstarrte Blicke nachsendeten,

Und leise mit untermischten Thränen, lispelten:

Auch du, Wollust unseres Herzens! Schmuck der Helden!

Auch du zeuchst wieder hin ins blutige Feld.

Was bleibt uns nun? Ach! Finsterniß statt Lichtes!

8.

Am Morgen warst Du jungen Löwen gleich.

Aber was entzieht am Abend dir die Ruhe?

Nur die Gerechtigkeit, nur deines Herzens grader Sinn,

Der Gott des Lebens vergelte dirs! bewahre deine Seele;

Umwinde bald die Friedensbind' um deine Stirne,

Daß bald dein Schwerdt in ihrer Scheide wieder raste.

7.

יוֹם זִקְנֵי עַם שָׁחוּ שָׂרִים רֹאשׁ חָפוּ

וּכְצֵאתוֹ אֶת הָעִיר עוֹד אַחֲרָיו צָפוּ

וּבִדְמָעוֹת יוֹרְדוֹת דִּבְּרוּ בַשָּׁפֶל

מַחְמַד לִבֵּנוּ ! עַל מוֹשְׁלִים תִּפְאַרְתֶּךָ

גַּם אַתָּה הוֹלֵךְ אֶל בֵּית מִלְחַמְתֶּךָ

מָה נִשְׁאַר לָנוּ ? בָּא אוֹר וַיְהִי אֹפֶל :

8.

בֹּקֶר גּוּר הָיִיתָ תְּפַשְׂתָּ חָרֶב

מִי מָנַע מִמְּךָ מַרְגּוֹעַ בָּעֶרֶב

רַק צִדְקָתֶךָ רַק יוֹשֶׁר לְבָבְךָ

אֵל חַי יִגְמוֹל זֹאת הוּא יִשְׁמוֹר נַפְשֶׁךָ

וּצְנִיף שָׁלוֹם חִישׁ יִצְנוֹף עַל רֹאשֶׁךָ

וּמְהֵרָה לְנָדְנָהּ תָּשׁוּב חַרְבֶּךָ :

5.

So stürzt der Herrscher Fehde die Welt in Trübsal.

Schwefelströme und flammende Fluten überschwemmen,

Von Menschenblut gedüngte Auen —:

Dann sendest du Beruhigung, Geist der Eintracht;

Das Rachschwerdt fährt in die Scheide zurück,

Und du giebst gegenseitige Gunst, bessern Rath, Friedseeligkeit.

6.

Komm, Inbegriff himmelischer Freuden,

Friede! laß deinen Seegen unaufhaltsam strömen!

Ohne dich ist des Guten kein froher Genuß.

Wir schmachten lang nach deinem Labsal!

Alles Leidens vergessen wir bald;

Doch jenes Tages nicht, da Friederich zog ins Feld.

5.

כֵּן רִיב מוֹשְׁלִים יַקְדִּיר תֵּבֵל נוֹשָׁבֶת

נַחֲלֵי גָפְרִית יִשְׁטוֹפוּ אֵשׁ שַׁלְהָבֶת

שָׂדוֹת טוֹבוֹת מִדַּם אָדָם יַאְדִּימוּ׃

תְּשַׁלַּח רוּחַ טוֹבָה נֶפֶשׁ מַנְעֶמֶת

אַף תָּשִׁיב אֶל תַּעְרָהּ חֶרֶב נוֹקֶמֶת

תִּתֵּן לִוְיַת חֵן יָרְעֲצוּ יַשְׁלִימוּ׃ ׃

6.

בָּא כַּנָּהָר שָׁלוֹם וְשָׁטוֹף כַּמָּיִם

מֵכִיל בִּרְכַּת אֵל, כָּל מֶגֶד שָׁמַיִם

בִּלְעָדֶיךָ עִם כָּל טוּב לֹא שָׂמַחְנוּ׃

אֶל כּוֹס תַּנְחוּמֶיךָ לִמְאוֹד צָמִינוּ׃

כִּי אִם שָׁכַחְנוּ כּוֹס יָגוֹן שָׁתִינוּ׃

יוֹם צֵאת מַלְכֵּנוּ לַקְרָב לֹא שָׁכַחְנוּ׃ ׃

3.

Denn deine Hand erschuf des Menschen Geist:
Du hast in ihm der Höhen und Tiefen Gesetze vereint:
Hast ihm eingeprägt deines Weltalls Ebenbild.
Mit Leiden kämpft die Lust, mit Ruhe der Tumult;
Wie Licht mit Finsterniß, mit Ungewitter die Stille:
Und alles trägt die Spuren deiner weisen Gütigkeit.

4.

Itzt hüllen den Himmel düstere Wolken ein; —
Des Hagels Geschoß durchfährt sie, und glühender Blitz;
Und Donner und Sturm erschüttert des Menschen Herz.
Dann wehet dein Hauch, — theilt das trübe Gewölk,
Zerstreut die Nebel — läutert die Veste —
Und Licht erquickt die Sehenden wieder.

3.

כִּי רוּחַ אָדָם יָדֶיךָ יָצָרוּ׃

חֻקּוֹת רוּם גַּם תַּחְתִּיָּה בּוֹ חִבָּרוּ׃

בּוֹ חָתַמְתָּ אֶת תַּבְנִית עוֹלָמֶךָ

גִּיל מוּל תּוּגָה הַשְׁקֵט מוּל לָחֶם שָׁעַר

כָּאוֹר מוּל חֹשֶׁךְ וּדְמָמָה מוּל סָעַר

גַּם בָּם גַּם בּוֹ יֵשׁ אוֹתוֹת חָכְמָתֶךָ ׃

4.

אִם שָׁמַיִם בֶּעָבִים יִתְקַדָּרוּ׃

חִצֵּי בָרָד עִם גַּחֲלֵי אֵשׁ עָבָרוּ׃

גַּם בָּרָק וָרַעַם לֵבָב יָחִילוּ׃

תַּשֵּׁב רוּחֲךָ הוּא עָבִים יַבְקִיעַ

אַף יָפִיץ עָנָן וִימַהֵר רָקִיעַ

יָשׁוּב יִזְרַח אוֹר יוֹם רוֹאָיו יָגִילוּ ׃

1.

Wie Morgenröthe lieblich, hell wie Sonnenlicht,

Stralt das frohe Herz auf jedem Angesicht:

Denn Friederich, der Erden Wonne, ziehet ein.

Laut tönt des Volkes Ruf: Friede kömmt mit Dir!

Friede ruhe neben Dir, auf Deinem Throne.

Du hast das Gute vollbracht, den Riß noch aufgehalten.

2.

Der du Völker züchtigest! du befahlest Nacht, sie kam:

Nationen in Aufruhr; schnell brach sie aus, der Menschen Plage.

Dein Rathschluß änderte: — es ward Licht; nun kehrt die Ruhe wieder. —

Wundervoll sind deine Thaten, Gott! am Menschengeschlecht.

Bald zittern sie vor dem kommenden Richter der Welt:

Dann führest du aus der Bedrängniß, sie wieder zur Pforte der Hofnung.

1.

הַשַּׁחַר עָלָה אוֹר שֶׁמֶשׁ זוֹרֵחַ

עַל כָּל פָּנִים גִּילָה כָּל לֵב שָׂמֵחַ

כִּי בָא פְרִידְרִיךְ בָּא מָשׂוֹשׂ הָאָרֶץ

קוֹל הָמוֹן רַב קוֹרֵא שָׁלוֹם בּוֹאֶךָ

וּבְרוֹב שָׁלוֹם הַרְגִּיעַ עַל כִּסְאֶךָ

כִּי פָעַלְתָּ טוֹב עָמַדְתָּ בַּפָּרֶץ :

2.

יוֹסֵר גּוֹיִם לַיְלָה פָּקַדְתָּ רֶגַע

פִּתְאוֹם רָגְזוּ עַמִּים נִרְאָה הַנֶּגַע

נִחַמְתָּ—וַיְהִי אוֹר הַשְׁקֵט מָצָאוּ

נִפְלָאִים מַעֲשֶׂיךָ בָּאָדָם שַׂמְתָּ

עֵת יִרְגָּזוּן פֶּן לִשְׁפּוֹט תֵּבֵל קַמְתָּ

מִמֵּיצַר אֶל פֶּתַח תִּקְוָה יוֹבָאוּ :

שיר השלום

שרו

עדת ישראל בעיר ברלין יע״

בחג השבועות שנת תקל״ט

לפ״ק

Friedenslied

der

Judengemeine zu Berlin

---

gesungen

am ersten Tage des Wochenfestes,

im Jahr 5539.

(Am Pfingstfeste 1779.)

עדו

rlin

estes,

